

Önemli olan sanayi

İlk 3 ayda yüzde 5 büyümenin nasıl gerçekleştiğini bilmemiz gerekir. Üretimsiz, tüketime dayalı büyümenin sürdürülemez olduğunu unutmayalım. Büyümenin dinamiği sanayidir

Yılın ilk 3 ayında (geçen yılın ilk 3 ayına göre) yüzde 5 büyüdük. Büyüme iyidir. Her bakımdan iyidir.

Büyüme “insanlara moral verir”. Ekonominin merkezinde “insan” vardır. İster yöneten, ister yönetilen, ister işveren, ister çalışan insanların “moralı”, ekonominin yönünü belirler.

Moral bugünün iyi olması ve yarına güvendir. Uzun süredir değişik nedenlerle “moralimiz bozulmuştu”. Yüzde 5 büyüme, “ilaç oldu”. İnsanlar ekonominin hiç de kötü olmadığını gösteren işaretleri kendilerine göre değerlendirecekler.

Yatırım, üretim yapacak olan, işler açılıyor diyerek yatırım ve üretimi artıracak.

Toptancı ve perakendeci Anadolu esnafı işler açılıyor diyerek, stok yenileyecekler.

Parası olan, borçlanma imkânı olan “Yarın bugünlerden iyi olacakmış” diyerek harcamasını artıracak.

Şimdi ekonominin 3 atlısı var: “Döviz, borsa ve faiz”.

Dövizin bulunur ve ucuz olması önemli. Döviz açığımız var. Dışarıdan kaynak girmesi, içeriden dövizin kaçmaması gerekiyor. Büyümenin yüksek olması döviz trafiğini olumlu hale getirir. Döviz trafiği olumlu hale gelince döviz fiyatında tırmanma durur.

Piyasa moral buldu

Ekonominin büyüme göstergeleri içeride dövize aşırı talebi önler.

Borsa “büyüme haberlerini pek sever”. Büyüme şirket kârlılığı demektir. Hisse senedi fiyatlarının artması demektir. Büyüme haberleri borsada başlayan tırmanışı artırır. Her ne kadar halkın borsada birikimi çok az ise de, borsa haberleriyle herkes ilgilenir. Borsanın yükselişi borsada yatırımı olmasa da insanları yüreklendirir.

Enflasyon aşağıya inmedikçe faizler ucuzlamaz. Ama “İşler iyi gidiyor, gidecek” havası borçluları da borçlanacakları da “yüreklendirir”. Faizi dert etmemeye başlarlar. Bütün bunlara bakarak “Türk ekonomisi uçuşa geçti. Artık kimse bizi tutamaz” havasına girmek çok çok risklidir.

Yılın ilk 3 ayında yüzde 5 büyümenin nasıl gerçekleştiğini bilmemiz gerekir.

Hükümet duran, yavaşlayan ekonomiyi harekete geçirmek için her kesimi rahatlatacak tedbirler aldı. Piyasaya kredi yoluyla para saldı. Dolaylı olarak tüketim harcamalarını artırıcı uygulamalara geçti. Bütün bunların sonunda:

Hane halkı tüketimi % 5.1 oranında, devletin tüketimi % 9.4 arttı.

Tüketim büyüme nasıl artırıyor?		
TÜKETİMİN YAPISI	Harcamada artışlar (%)	Büyümeye katkı (Puan)
Halkın tüketimi	5.1	3.1
Devletin tüketimi	9.4	1.3
Özel ve kamu yatırımları	2.2	0.6

Üretim büyüme nasıl artırdı? (Büyümeye üretim sektörlerinin katkıları)		
TÜKETİMİN YAPISI	3 ayda büyüme (%)	Büyümeye katkı (Puan)
Tarım	3.2	0.1
Sanayi	5.3	1.1
İmalat sanayi	5.1	0.9
İnşaat	3.7	0.3
Hizmetler	5.2	1.2
Bilgi iletişim	7.0	0.2
Finans ve sigorta	12.0	0.6
Diğerleri		1.5

İlk yarıda % 5 büyümenin 3.1 puanı halkın tüketim artışından, 1.3 puanı devletin harcama artışından geldi. Özetle, % 5 büyümenin 4.4 puanı halkın ve devletin tüketimindeki artıştan geldi. Yatırımın payı 0.6 puan. Dikkat buyurunuz, yatırıma değil tüketime para harcıyoruz.

Büyümenin dinamiği sanayidir. İmalat sanayiidir. Genelde ekonomi sanayin büyüme hızının biraz ötesinde büyüyor.

Türkiye İstatistik Kurumu sanayi büyümesini üretim hacmine dayalı olarak açıklar. Ama milli gelir hesabına sanayi büyümesi “katma değer” olarak gider. Katma değer üretimin çıktı değerı ile girdi değerı arasındaki farktır. Üretim faktörlerinin üretime yaptıkları katkı toplamıdır.

Üretimi artıralım

Türkiye İstatistik Enstitüsü bu yılın ilk 3 ayında sanayi üretim artışını (üretim miktarı-hacim itibarıyla) % 1.4 olarak açıkladı.

Milli gelir hesabında ise 3 ayda sanayinin (katma değer olarak büyümesi) % 5.3 oranında. İmalat sanayiinde katma değer büyümesi % 1.5 oranında. Bunlar, 2015 yılının ilk 3 ayında sanayinin yapısında çok büyük değişiklik olduğu, sanayide katma değer artışının, üretim artışının önüne geçtiği anlamına gelir. Üzerinde durulması gereken önemli bir değişim göstergesidir.

Gelelim neticeye;

Hükümetin, talebi artırmak için piyasaya devamlı para akıtma imkânı yoktur.

Tüketimle büyümenin kaynağı gelirdir. Halkın ve devletin geliri devamlı artmazsa tüketim de devamlı artmaz.

Ekonomide gelirin kaynağı üretimdir. Üretim, gelir ve istihdam yaratır. Üretim artmadan tüketimin devamlı artması imkânsızdır.

İşte bu nedenle, yılın ilk 3 ayındaki nasıl olup da % 5 büyüdüğümüzü bilelim. Üretimsiz, tüketime dayalı büyümenin sürdürülemez olduğunu unutmayalım.

Bunları % 5 büyümeyi küçümsemek için yazmıyorum. Neyin ne olduğunu anlatmak istiyorum.

Halkımız 3 ayda nereye para harcadı? (Cari fiyatlarla harcama)		
	Harcama (Milyar TL)	Deđişim (%)
Dayanıklı mallar	38.5	8.7
Yarı dayanıklı mallar	43.0	7.3
Dayanaksız mallar	126.7	17.4
Hizmetler	177.1	16.9
Toplam hane halkı harcaması	387.4	15.1